

Avsiktsförklaring Östlig förbindelse

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Avsiktsförklaring Östlig förbindelse, enligt bilaga till promemorian, godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Under 2025 tillsatte regeringen vid två tillfällen en förhandlingsperson för att omförhandla avtalen för tidigare beslutade infrastrukturförhandlingar i Stockholmsregionen. I uppdragen ingick även att teckna en avsiktsförklaring mellan staten, regionen och berörda kommuner, som skulle klargöra förutsättningarna för genomförande och finansiering av Östlig förbindelse.

Avsiktsförklaring för Östlig förbindelse undertecknades av representanter för staten, Region Stockholm, Stockholms stad och Nacka kommun, den 24 oktober 2025.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret föreslår att Avsiktsförklaring Östlig förbindelse godkänns.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Som ett villkor för att staten skulle stå fast vid att betala sin del av kostnadsökningarna i de redan överenskomna infrastrukturprojekten för utbyggd tunnelbana och Spårväg Syd krävde regeringen att kommuner och regioner skulle skriva under en avsiktsförklaring om Östlig förbindelse.

Den föreliggande avsiktsförklaringen innebär att parterna som undertecknat den (berörda kommuner, regionen och staten) förbinder sig att följa svensk lag och att bidra med behövliga underlag om regeringen väljer att gå vidare med projektet. Därtill tydliggörs att Stockholms stad inte ska bidra ekonomiskt till projektet och att en östlig förbindelse, precis som andra projekt, måste prövas utifrån samhällsekonomisk nytta och enligt den så kallade fyrstegsprincipen. Vi är

övertygade om att en sådan prövning, om den genomförs, sakligt kommer visa att en Östlig förbindelse inte bör byggas.

Avsiktsförklaringen innehåller inget ställningstagande av någon part i fråga om man anser att vägen ska byggas.

Den rödgröna majoriteten i Stockholms stad är fortsatt tydliga med att Östlig förbindelse inte bör byggas. Vi delar Trafikverkets bedömning att det är en robust olönsam investering som kommer leda till kraftigt ökade fossila utsläpp och försvåra för Sverige att uppnå sina klimatmål. Därtill riskerar projektet bli dyrt för stockholmare genom kraftigt höjda trängselskatter och genom att andra mer önskvärda satsningar på kollektivtrafik trängs undan.

Vi kommer med demokratiska medel att verka för att vägen inte byggs. Att regeringen krävt en avsiktsförklaring om Östlig förbindelse under hot om att annars inte finansiera tunnelbanan visar bara än mer på värdet och vikten av att frågan, och regeringens agerande, kan prövas i ett val. Vi kommer där stå upp för en såväl ansvarsfull klimatpolitik som en hållbar ekonomisk politik.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att kommunstyrelsen ställer sig bakom föreliggande avsiktsförklaring.

Stockholm den 26 november 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Avsiktsförklaring Östlig förbindelse, dnr KS 2025/1395-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Andréa Hedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att godkänna avsiktsförklaringen.
2. Att därutöver anföra

Det är inte ofta som en kommun säger nej till ny, statligt finansierad infrastruktur. Särskilt inte när infrastrukturen skulle bidra med markant mindre genomfartstrafik, renare luft och ökad tillväxt i hela regionen. Men det är precis vad Stockholms vänsterpolitiker gör när man motsätter sig genomförandet av Östlig förbindelse.

Avsiktsförklaringen som skrevs under syftar till att Stockholm ska få utbyggd infrastruktur – inklusive Östlig förbindelse. Ett viktigt steg för att stärka Stockholms konkurrenskraft och framkomlighet. Men bara timmar efter underskriften meddelade

majoriteten en helt annan linje än den som uttrycks i avsiktsförklaringen. Stockholm kan inte styras så här. Det handlar om stadens trovärdighet, ledarskap och om att planera framtiden Stockholm.

Stockholm är en av få europeiska huvudstäder som står utan en ringled – detta trots att den funnit i planer i över hundra år. Stockholm behöver infrastruktur värdig en växande och levande storstad – där innerstaden besparas tung genomfartstrafik och där hela storstadsregionen får möjlighet att växa.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Nilsson (alla M) och Jan Jönsson (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att godkänna avsiktsförklaringen
2. Att därutöver anför

Centerpartiet ställer sig positivt till att staten, Region Stockholm och Stockholms stad har hittat en väg framåt i förhandlingarna kring utbyggd kollektivtrafik i och med de tidigare överenskommelserna Stockholms- och Sverigeförhandlingarna. Det är viktigt att parterna håller vad de lovat. Bättre utbyggd kollektivtrafik behövs för både klimatet och tillväxten.

Att utreda i vilken utsträckning en potentiell Östlig förbindelse mellan Sickla och Ropsten kan minska trängseln, förbättra pendlingen och stärka förbindelserna i Storstockholm – och framför allt, bringar samhällsekonomisk nytta är bra. Vi välkomnar särskilt att fortsatt finansiering av pågående infrastrukturprojekt inom Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingens ramavtal 6, som är ytterst viktiga för Stockholms tillväxt, kan säkras. Kollektivtrafikens upprustning, utbudsutökning och expansion är nyckeln till förbättrad mobilitet i vår stad och region. Centerpartiet menar att en Östlig förbindelse även behöver inkorporera kapacitetsstark spårtrafik för att bringa största möjliga nytta – för att skapa fler resvägar över Saltsjö-Mälarsnittet och öka redundansen i vår kollektivtrafik. Även möjlighet till cykel i en eventuell Östlig förbindelse behöver undersökas grundligt. Centerpartiet säger fortsatt nej till en trafikplats vid Frihamnen som skulle kunna leda till ökade trafikproblem på Östermalm.

Särskilt uttalande av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna välkomnar att regeringen aktivt pressat på de socialdemokratiskt styrda parterna Region Stockholm och Stockholm stad för att en Östlig förbindelse skulle kunna bli av. Under såväl allianstyret tillsammans med miljöpartiet som det socialdemokratiska rödgröna styret så har östlig förbindelse motarbetats.

Vi anser att staten borde pressat partnerna hårdare om kommunal medfinansering.
När utredningen är klar och finanseringen aktualiserar sig kommer
Sverigedemokraterna att verka för såväl kommunal som regional medfinansering.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och
Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Avsiktsförklaring för Östlig förbindelse undertecknades av representanter för Staten, Region Stockholm, Stockholms stad och Nacka kommun, den 24 oktober 2025.

Parterna har i avsiktsförklaringen enats om två punkter enligt följande:

- Staten har full rådighet över processen för nationell plan. Givet att staten beslutar om genomförande av Östlig förbindelse, en vägförbindelse i bergtunnel med anslutande trafikplatser i Sickla och Ropsten, sker finansieringen genom statliga medel eller alternativ statlig finansiering. Parterna är överens om att bidra konstruktivt till att klargöra övriga förutsättningar.
- Parterna är överens om att fullgöra de åtaganden som åligger var och en med avseende på gällande rätt, samt tillhandahålla behövliga underlag till varandra.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret noterar att projektet inte är finansierat i gällande nationella plan 2022 – 2033 eller förslaget till nationell plan 2026 – 2037. Det pågår inte någon fysisk planprocess inom Trafikverket. Östlig förbindelse saknar aktuell kostnadskalkyl, samhällsekonomisk bedömning, nyttoanalyser och därmed aktuell tidsplan.

Stadsledningskontoret konstaterar, i enlighet med avsiktsförklaringen, att staten ansvarar för finansiering av statliga vägar som Östlig förbindelse. Vidare har staten full rådighet över ett eventuellt genomförande av vägen eftersom den är ett riksintresse.

Stadsledningskontoret konstaterar att staden som part i avsiktsförklaringen ska genomföra eventuella åtaganden som åligger staden med avseende på gällande rätt samt tillhandahålla behövliga underlag till övriga parter.

Stadsledningskontoret konstaterar att avsiktsförklaringen för Östlig förbindelse inte innebär några finansiella åtaganden för Stockholms stad.